

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer : 2025 / 2025-201261
Raadsvergadering d.d. : 18 september 2025
Portefeuillehouder : M. Prins
Programma : (5) Wenjen en Omjouwing
Programmaonderdeel : Hoofddoelstelling
Naam opsteller : J. Bil (E-mail: j.bil@noardeast-fryslan.nl)
Onderwerp : Ontwerpbegroting FUMO 2026
Begrotingswijziging : Ja

Voorgesteld raadsbesluit

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting FUMO 2026.
2. Het positieve effect van de ontwerpbegroting mee te nemen bij het opstellen van de begroting 2026.

Inleiding

Op 21 juli 2025 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) FUMO de ontwerpbegroting voor 2026 aan uw raad toegezonden. Volgens artikel 28 van de gemeenschappelijke regeling FUMO wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze over deze ontwerpbegroting te geven.

De omvang van de begroting is € 23.424.000. De deelnemersbijdrage voor Noardeast-Fryslân bedraagt € 1.335.654, een verschil van € - 63.712 ten opzichte van 2025.

Er is de nodige voorbereiding en bestuurlijk debat aan deze ontwerpbegroting voorafgegaan. Vandaar ook het zeer late tijdstip waarop het ontwerp nu ter zienswijze wordt voorgelegd.

Basis voor de voorbereiding waren bezuinigingsvoorstellen en een kadernota van het DB FUMO.

Bezuinigingen

Op verzoek van de Vereniging van Friese Gemeenten heeft de FUMO - samen met een ambtelijke en bestuurlijke werkgroep - verschillende bezuinigingsscenario's uitgewerkt om tegemoet te komen aan de financiële opgaven van de gemeentelijke deelnemers in 2026. In de begroting is een scenario verwerkt dat structureel € 865.000 per jaar bespaart. Deze besparing wordt gerealiseerd door het percentage hercontroles te verlagen, dubbelingen in de begroting bij vergunningactualisaties te schrappen, de omvang van de bodemtaken aan te passen, uren voor handhaving te reduceren en diverse efficiëntiemaatregelen door te voeren.

Kadernota

Een door DB FUMO gepresenteerde Kadernota is door het Algemeen Bestuur FUMO (AB) in de vergadering van 10 april 2025 geamendeerd. Het AB lid voor onze gemeente heeft het amendement mee ingediend. Daarbij is de Kadernota voor kennisgeving aangenomen en heeft het AB als financiële kaders aan het DB het volgende opgedragen: *“een ontwerp begroting FUMO 2026 samen te stellen die beleidsarm is en die alleen voorstellen bevat die voldoen aan de uitgangspunten: onvermijdbaar, onontkoombaar en/of onuitstelbaar en daarnaast – in samenhang met de rapportage scenario's- voor het jaar 2026 qua omvang niet meer bedraagt dan de Begroting FUMO 2025 vermeerderd met de (wettelijke) indexaties en behoudens nieuw ingebrachte taken.”*

Ontwerpbegroting

Daaropvolgend heeft het AB in de vergadering van 10 juli 2025 de door DB FUMO opgestelde ontwerpbegroting geamendeerd. Het AB lid van onze gemeente heeft dit amendement mee ingediend. Dit amendement luidt als volgt: *“Verzoekt het dagelijks bestuur de begroting 2026 zodanig aan te passen dat de uitzettingen die niet voldoen aan de drie O's niet in deze begroting worden opgenomen en daarna toe te zenden voor zienswijze aan de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het Wetterskip.”*

Dit heeft er toe geleid dat daadwerkelijk alle voorgestelde uitzettingen die niet aan de 3 O's voldoen uit de nu voorliggende ontwerpbegroting zijn geschrapt.

Onderzoek robuuste organisatie en mogelijke begrotingswijzigingen 2026

Er waren door DB FUMO in de eerdere ontwerpbegroting uitzettingen opgenomen die volgens het DB nodig waren om te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria die worden gesteld aan Omgevingsdiensten. De meningen over het nut en noodzaak van de uitzettingen verschillen. Om een gedeeld beeld te krijgen over wat de FUMO robuust maakt, de manier waarop dat georganiseerd kan worden en om overeenstemming te krijgen over toerekening van collectieve, basis- en plustaken heeft het AB in deze zelfde vergadering besloten tot een verdiepend onderzoek naar een gezamenlijke en gedragen visie/plan voor een robuuste FUMO.

Het is de bedoeling dat dit onderzoek in het najaar van 2025 plaatsvindt, onder begeleiding van een klankbordgroep bestaande uit bestuursleden en ambtelijke vertegenwoordigers. Het streven is om de uitkomsten in het najaar van 2025 beschikbaar te hebben.

Dit betekent dat er met het oog op het voldoen aan de landelijk geldende criteria het nog noodzakelijk kan blijken dat er alsnog uitzettingen worden gedaan. Die worden dan als Begrotingswijzigingen 2026 aan u voorgesteld.

Beoogd effect

Vaststellen begroting FUMO 2026 volgens de gemeenschappelijke regeling.

Argumenten

1.1 De inhoud van de ontwerpbegroting geeft geen aanleiding voor het indienen van een zienswijze.

De omvang van de begroting 2026 is iets gestegen ten opzichte van 2025. De totale omvang van de begroting 2026 komt uit op € 23.424.000. De begroting is hiermee ten opzichte van 2025 gestegen met € 1.195.000, dit is een procentuele stijging van 5,9%. De stijging ten opzichte van 2025 zit vooral in de stijging van de personeelskosten en de bedrijfsvoering kosten.

OMSCHRIJVING (€ X1.000)	2025 BEGROTING	2026 BEGROTING		MUTATIE
Totale baten	22.183	23.424	1.241	5,6%
Deelnemersbijdragen	20.347	21.541	1.195	5,9%
Gemeenten	14.405	14.382	-23	-0,2%
Provincie	5.895	7.112	1.217	20,7%
Wetterskip	47	47	0	0,0%
Specifieke uitkeringen	656	614	-42	-6,5%
Financiële baten	150	150	0	0,0%
Overige baten	1.030	1.119	89	8,7%
Totale lasten	22.183	23.424	1.241	5,6%
Personeelskosten	18.426	19.160	734	4,0%
Primair proces	13.299	13.518	219	1,6%
Overhead	4.365	4.813	449	10,3%
DVO's	762	828	66	8,7%
Overige personeelskosten	1.140	1.383	243	21,4%
Kapitaallasten	214	240	25	11,7%
Bedrijfsvoeringskosten	1.857	2.189	332	17,9%
ICT-kosten	593	824	231	39,1%
Huisvestingskosten	720	732	12	1,6%
Overige bedrijfsvoeringskosten	545	633	89	16,3%
Onvoorzien	104	105	2	1,6%
Ontwikkellkosten	367	272	-94	-25,7%
Implementatie omgevingswet	75	75	0	0,0%

Hieronder volgt een korte toelichting op bepaalde posten:

Personeelskosten

De personeelskosten stijgen met € 0,73 mln, 4,0%. We zien hierbij een verschil in de stijging tussen de personeelskosten in het primaire proces en de overhead. De personeelskosten in het primaire proces stijgen voornamelijk als gevolg van indexeringen.

De personeelskosten in de overhead stijgen als gevolg van:

- Indexeringen;
- Inrichting robuuste afdeling bedrijfsvoering.

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten bestaan voor een deel uit kosten die meebewegen met de personeelskosten, te weten de opleidingskosten (3 procent van de loonsom) en het budget voor secundaire arbeidsvoorwaarden (1.2 procent).

Bedrijfsvoeringskosten

De bedrijfsvoeringskosten stijgen met € 332.000 (17,9 procent). Dit is vooral een gevolg van stijgende ICT-kosten. Hierin zijn de materiële kosten van de Informatievisie opgenomen (zoals de kosten voor een datawarehouse), maar ook de autonome stijging van ICT-kosten door stijgende licentiekosten.

De overige bedrijfsvoeringskosten bestaan onder meer uit kosten voor het wagenpark, administratiekosten, verzekeringen en abonnementen. Deze kosten stijgen als gevolg van indexeringen, maar ook door:

- Contributieverhoging OD-NL;
- WPG-audit.

Deelnemersbijdrage 2026

Deelnemer	Totale bijdrage	Basistaken	Plustaken	Collectieve opdrachten	Implementatie omgevingswet
Noardeast-Fryslân	€ 1.335.654	€ 984.721	€ 210.374	€ 135.446	€ 5.113

Ontwikkeling van de deelnemersbijdrage

Deelnemer	Totale begroting 2025	Totale begroting 2026	Mutatie	Mutatie in %
Noardeast-Fryslân	€ 1.399.366	€ 1.335.654	€ - 63.712	- 4,6%

2.1 De door de FUMO gevraagde bijdrage 2026 is lager dan de in de gemeentebegroting geraamde FUMO-bijdrage 2026.

Het gehele positieve effect van € 68.348 kan als voordeel worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2026.

Toetsing aan Omgevingsvisie

Niet van toepassing.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Bezuinigingen in begroting 2026.

Als gevolg van de doorgevoerde bezuinigingen is de begrotingsruimte bij de FUMO tot een minimum beperkt. Deze beperkte financiële speelruimte vergroot het risico op nacalculatie, aangezien onvoorziene kosten niet langer binnen de reguliere begroting kunnen worden opgevangen.

1.2 Verwachte begrotingswijzigingen in 2026.

Gedurende het jaar 2026 kunnen nog aanvullende uitzettingen plaatsvinden via voorstellen tot begrotingswijziging. Het aangekondigde onderzoek naar de robuustheid van de FUMO, inclusief de te hanteren criteria en de wijze van organisatie, kan ertoe leiden dat eerder door het Dagelijks Bestuur van de FUMO gewenste investeringen alsnog noodzakelijk blijken. Indien deze investeringen worden doorgevoerd, is het aannemelijk dat de bijbehorende kosten (deels) aan de deelnemers worden doorbelast. Dit heeft directe gevolgen voor de gemeentelijke begroting en dient daarom nauwlettend te worden gemonitord.

Financiën

De door de FUMO gevraagde bijdrage 2026 is lager dan de in de gemeentebegroting geraamde FUMO-bijdrage 2026 e.v. In de begroting 2026 van de gemeente Noardeast-Fryslân is voor 2026 een bijdrage geraamd van € 1.404.002. Deze raming, afgezet tegen de door de FUMO gevraagde bijdrage, levert het volgende plaatje op:

	2026
FUMO begroting	€ 1.335.654
Geraamde bijdrage	€ 1.404.002
Effect	€ 68.348

Voorgesteld wordt het gehele positieve effect van € 68.348 als voordeel mee te nemen bij het opstellen van de begroting 2026.

Vervolg en planning

De raden van de deelnemende gemeenten, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân ontvangen de ontwerpbegroting, zodat zij in de gelegenheid zijn hun zienswijzen naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur (DB) van de FUMO. Het DB reageert met een reactienota op de ingediende zienswijzen en maakt de afweging of deze zienswijzen nog aanleiding geven om de ontwerpbegroting 2026 te wijzigen. De leden van het AB FUMO stellen de begroting 2026 volgens planning vast op 18 december 2025.

Communicatie + Participatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting FUMO 2026;
2. Ontwerpbegroting FUMO 2026;
3. Aanbiedingsbrief kaders ontwerpbegroting 2026 FUMO.

Dokkum, 26 augustus 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 augustus 2025;

Besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting FUMO 2026.
2. Het positieve effect van de ontwerpbegroting mee te nemen bij het opstellen van de begroting 2026.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 18 september 2025.

De raad voornoemd,
de (plv.) griffier,

de voorzitter,

S. Kooistra

mr. J.G. Kramer